

Statistik 2021 - Om stödsökande hos BOJ utsatta för integritets- kränkande brott, våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck

**En statistikrapport från
Brottsofferjouren Sverige**

Innehåll

Om den här statistikrapporten	2
Brottsofferjourens statistikföring	2
BOJs statistik beskriver vår verksamhet	2
2021 innebar en övergång mellan två statistiksystem	2
Grundläggande statistikuppgifter om de stödsökande	4
Översikt – alla stödsökande	4
Kön och ålder	4
Olika typer av brott	6
Våldsbrott	7
Sexualbrott	9
Andra brott mot individ	10
Särskilda omständigheter	12
Våld i nära relation	13
Hedersrelaterat våld och förtryck	15

Om den här statistikrapporten

Utgångspunkten för den här statistikrapporten är att dela in Brottsofferjourens (BOJs) stödsökande i grupper beroende på vilken **typ av brott** de varit med om och därefter undersöka hur varje grupp är sammansatt med avseende på kön och ålder. Rapporten är begränsad till att beskriva stödsökande som varit med om **integritetskränkande brott** (våldsbrott, sexualbrott, andra brott mot individ) samt de som varit med om brott som också markerats med **nära relation** respektive **hedersrelaterat våld och förtryck**.

Nära relation och hedersrelaterat är särskilda omständigheter, det vill säga en extra markering som kan placeras bredvid alla typer av brott i BOJs statistiksystem. Det innebär att rapportens två avdelningar delvis överlappar varandra gällande vilka individer som är inräknade. Exempel: en person som varit med om ett våldsbrott räknas med under det avsnittet, men om ärendet samtidigt är markerat med nära relation eller heder syns vederbörande också i statistiken för den delen av redovisningen.

Brottsofferjourens statistikföring

BOJs statistik beskriver vår verksamhet

Brottsofferjouren kommer bara i kontakt med en del av alla som utsätts för brott varje år, nämligen de som förmedlas till oss via polis eller annan instans, eller som själva tar kontakt med oss. Vår statistik kan alltså inte beskriva hur många brott som begåtts under perioden eller vilka som anmält eller utsätts för brott. Vi kan däremot berätta om vilka brottsoffer, anhöriga och vittnen som fått stöd av oss - vilken åldersgrupp de tillhör, om de är män eller kvinnor och vilka brott de varit med om.

2021 innebar en övergång mellan två statistiksystem

Under 2021 övergick Brottsofferjouren från att arbeta med manuell statistikföring, där jourerna var och en redovisade anonymiserade statistikuppgifter i efterhand årsvis till att jourerna tillsammans med BOJs nationella telefoncentral 116 006 övergick till att anteckna löpande i ett gemensamt digitalt ärendehanteringssystem.

Övergången innebar också några förändringar i statistikuppgifterna i jämförelse med tidigare metod - framför allt utökades möjligheterna att kartlägga vilka typer av insatser BOJ gör för våra stödsökande. Eftersom övergången till det nya systemet inte skedde vid årsskiftet,

och inte heller exakt samtidigt för varje jour utan under loppet av mars månad 2021, har statistikföringen som gäller denna del först gjorts enligt det gamla systemet, sedan enligt det nya. Det är alltså inte möjligt att i denna rapport göra någon total sammanställning av insatser och nedlagd tid för ärendehantering 2021 – det går inte att mäta samma uppgifter för hela året.

Skiftet mellan två system innebär också att det är svårt att göra jämförelser mellan 2021 års ärendemängd och föregående år. Ett exempel på det är tidigare dolda dubletter – jourerna har tidigare när de sânt vidare ärenden som visat sig höra till en annan jour ofta först statistikfört ärendet på den egna juren. När ärendet sedan nått den andra juren har den nya juren statistikfört samma ärende hos sig. Den här typen av problem elimineras när man arbetar i samma system och ärendet enkelt kan flyttas mellan jourerna: varje stödsökande kommer bara att räknas med i statistiken en gång. Det är därför naturligt att ärendemängden totalt går ner i jämförelse med föregående år när dessa tidigare dolda dubletter försvinner.

Andra faktorer som påverkar möjligheten att jämföra med föregående år är det faktum att Telefoncentralen 116 006 nu arbetar i samma system som jourerna och statistikför sina ärenden på samma sätt, och att vi nu endast i sammanräkningen tar med ärenden som inkommit och lagts in i systemet under samma år - tidigare rapporterade jourerna statistik på alla ärenden som man hanterat under ett visst verksamhetsår, utan att det alltid framgick om ärendet kommit in till juren under det året eller under föregående år.

Drygt 650 stödjare och samordnare inom BOJ övergick alltså under 2021 från ett arbetssätt för ärendehantering och statistikföring som varit inarbetat under åtminstone 15 år till ett helt nytt gemensamt, digitalt ärendehanteringssystem. Det fanns med all säkerhet stora skillnader över landet i hur snart man hittade nya rutiner och därmed hur väl man lyckats uppfylla kraven på noggrannhet i statistikföringen under helåret 2021.

Det finns alltså flera anledningar att för just verksamhetsåret 2021 undvika att göra långtgående jämförelser med närmast föregående års statistik.

Grundläggande statistikuppgifter om de stödsökande

Brottsofferjourens statistiksystem bygger på att jourerna och vår nationella stödlinje 116 006 antecknar några grunduppgifter om varje stödsökande de haft kontakt med, bland annat:

- **Kommun** där den stödsökande är bosatt
- **Kön**
- **Åldersgrupp**
- **Brottstyp**
- **Särskilda omständigheter**
(man markerar till exempel när gärningspersonen står i nära relation till brottsoffret eller när brottet är hedersrelaterat)
- Om **polisanmälan** är gjord eller inte
- Vilken **typ av stödsökande** det handlar om
(brottsoffer, anhörig eller vittne)
- Vem som **först tog kontakt** med oss
(polisen, stödsökanden själv eller annan instans)

Dessa uppgifter har varit centrala i BOJs statistikföring under lång tid och kvarstår som kategorier i det nya digitala ärendehanteringssystemet – de är därför möjliga att sammanställa för helåret 2021, trots att vi alltså bytte statistiksystem under året.

Översikt – alla stödsökande

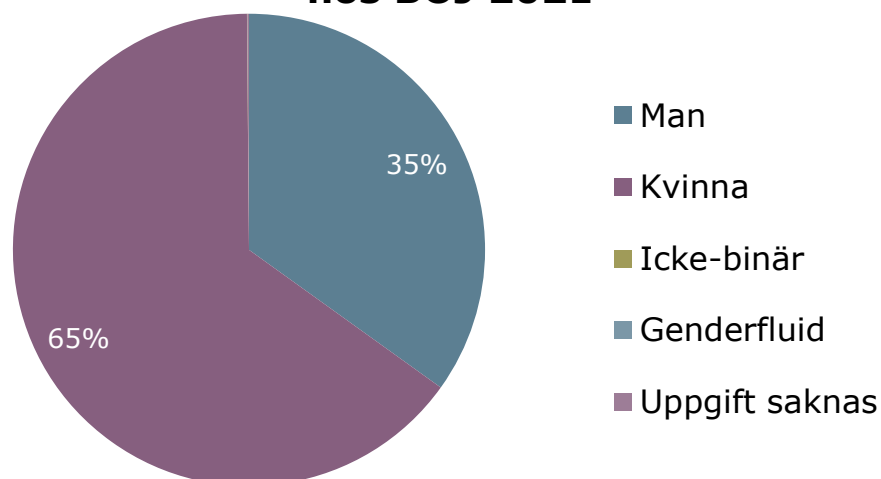
Inledningsvis görs en beskrivning av hela gruppen stödsökande hos Brottsofferjouren.

Kön och ålder

Det är fler kvinnor än män som får hjälp hos Brottsofferjouren. Könsfördelningen för stödsökande är omkring 65 procent kvinnor, 35 procent män.

Könsfördelning stödsökande hos BOJ 2021	Antal
Man	10 345
Kvinna	19 255
Icke-binär	7
Genderfluid	1
Uppgift saknas	33
Totalsumma	29 641

Könsfördelning bland stödsökande hos BOJ 2021

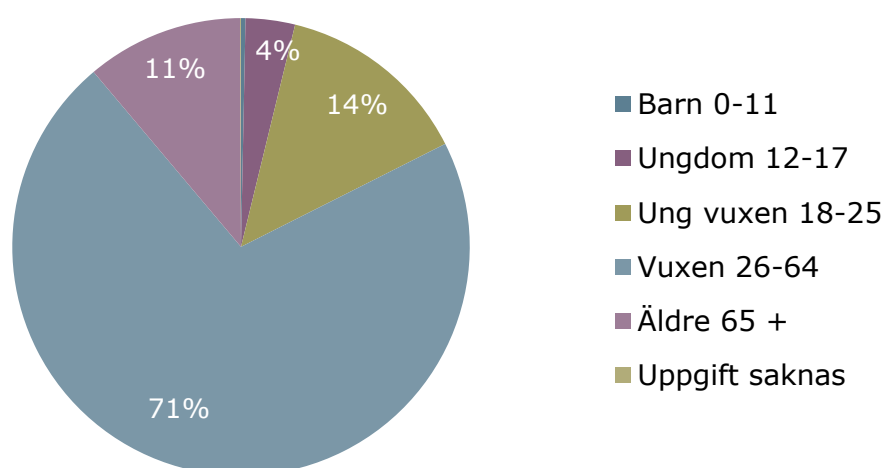

Brottsofferjourens statistik delar in stödsökande i fem olika åldersgrupper, barn, ungdomar, unga vuxna, vuxna och äldre.

Åldersfördelning stödsökande hos BOJ 2021	Antal
Barn 0-11	94
Ungdom 12-17	1 033
Ung vuxen 18-25	4 082
Vuxen 26-64	21 125
Äldre 65 +	3 288
Uppgift saknas	19
Totalt	29 641

Det största åldersspannet, 26-64 år, är av naturliga skäl också den grupp där de flesta stödsökande som har kontakt med BOJ återfinns.

Åldersfördelning bland stödsökande hos BOJ 2021

Olika typer av brott

Ärenden som hamnar hos Brottsofferjouren faller nästan uteslutande under Brottsbalken eller Lagen om överträdelse av kontaktförbud. BOJ har emellertid egna sammanfattande brottstypsrubriker uttryckta på ett mer vardagligt språk än de som används av polisen och övriga rättssamhället. Stödpersonerna väljer bland ett trettiotal olika brottstyper när de antecknar statistik om ärendena de handlagt.

Brottstyperna BOJ använder kan grovt grupperas på följande sätt:

- Våldsbrott
- Sexualbrott
- Andra brott mot individ
- Egendomsbrott
- Övrigt

De tre första grupperna utgör tillsammans **integritetskränkande brott**, sådana handlingar som kan sägas vara riktade mot en viss individ och därmed kan antas kränka den brottsutsattes integritet i högre utsträckning.

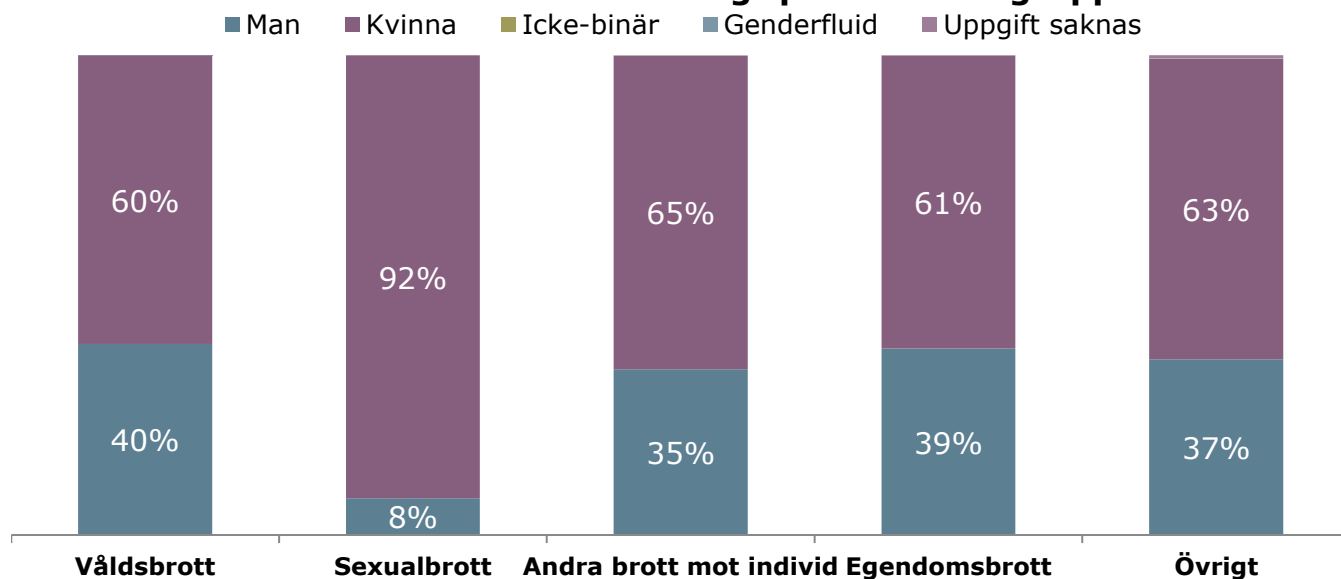
Under 2021 hade Brottsofferjouren 21 112 ärenden som gällde integritetskränkande brott. 14 001 eller 66 procent av de stödsökande var kvinnor, 7 008 eller 34 procent var män. Det motsvarar alltså ganska väl könsfördelningen för samtliga ärenden.

Könsfördelning integritetskränkande brott hos BOJ 2021	Antal
Man	7 088
Kvinna	14 001
Icke-binär	6
Genderfluid	1
Uppgift saknas	16
Totalsumma	21 112

Motsatta gruppen (egendomsbrott och övrigt) bestod av 62 procent kvinnor, 38 procent män.

I diagrammet på nästa sida visas fördelningen av män och kvinnor inom de fem brottstypsgrupperna våldsbrott, sexualbrott, andra brott mot individ, egendomsbrott och övriga brott.

Procentuell fördelning av kvinnliga resp. manliga stödsökande hos BOJ för övergripande brottsgrupper 2021

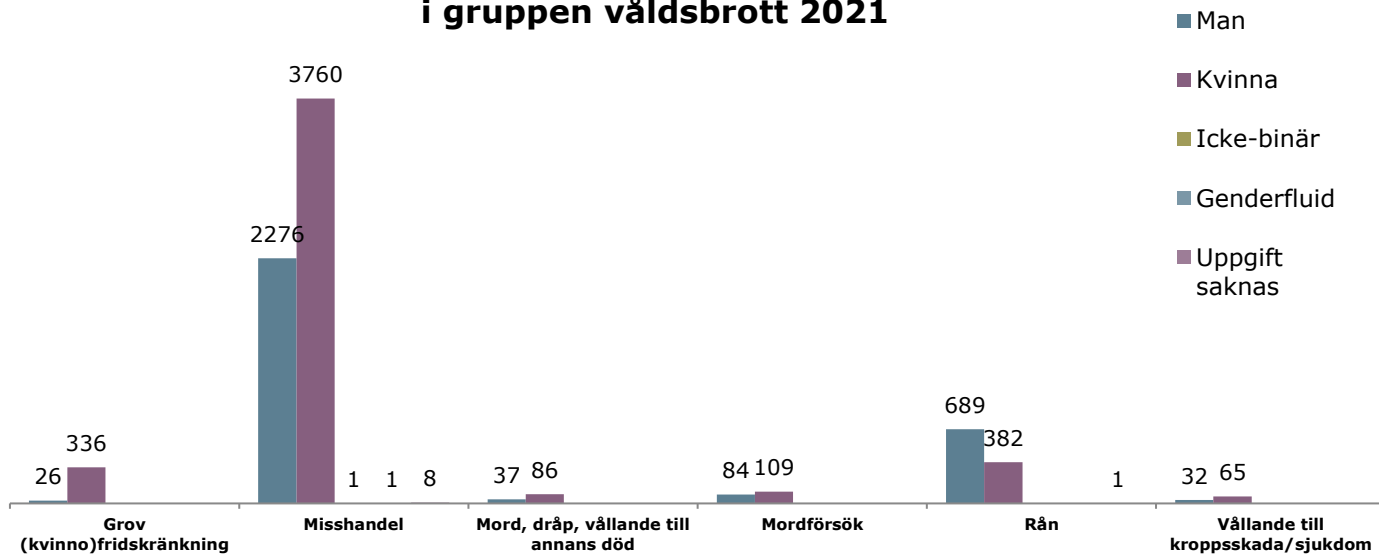
Det går alltså att uttyda en viss överrepresentation av manliga stödsökande för våldsbrott: 40 procent män att jämföra med 35 procent män för samtliga brott. För sexualbrotten är det en kraftig överrepresentation av kvinnliga stödsökande, 92 procent att jämföra med 65 procent kvinnor för samtliga brottstyper.

I de tre följande avsnitten avhandlas stödsökandegrupperna för våldsbrott, sexualbrott och andra brott mot individ i tur och ordning.

Våldsbrott

Brottsofferjouren hade sammanlagt 7 893 ärenden inom gruppen våldsbrott under 2021: 4 738 stödsökande kvinnor, 3 144 män.

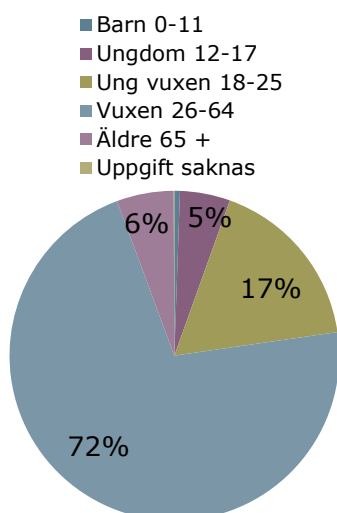
Könsfördelning stödsökande hos BOJ i gruppen våldsbrott 2021

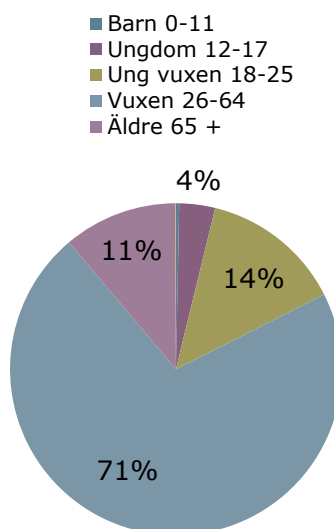
Vi ser att män är kraftigt överrepresenterade i BOJs stödsökandestatistik för rån - där vi till och med har fler manliga än kvinnliga stödsökande - och överrepresenterade för mordförsök. Även i gruppen misshandel är det lite vanligare med manliga stödsökande än för andra typer av brott, 38 procent män att jämföra med 35 procent för alla brott.

För brott som statistikförts som grov fridskränkning eller grov kvinnofridskränkning - vilket ofta innefattar flera fall av systematiserat våld och förtryck mot en individ där gärningspersonen är en närstående - är kvinnor kraftigt överrepresenterade som stödsökande hos BOJ. I 93 procent av ärendena där brottet är grov (kvinno)fridskränkning är den stödsökande en kvinna.

Åldersfördelning stödsökande hos BOJ i gruppen våldsbrott 2021

Åldersfördelning alla stödsökande hos BOJ 2021

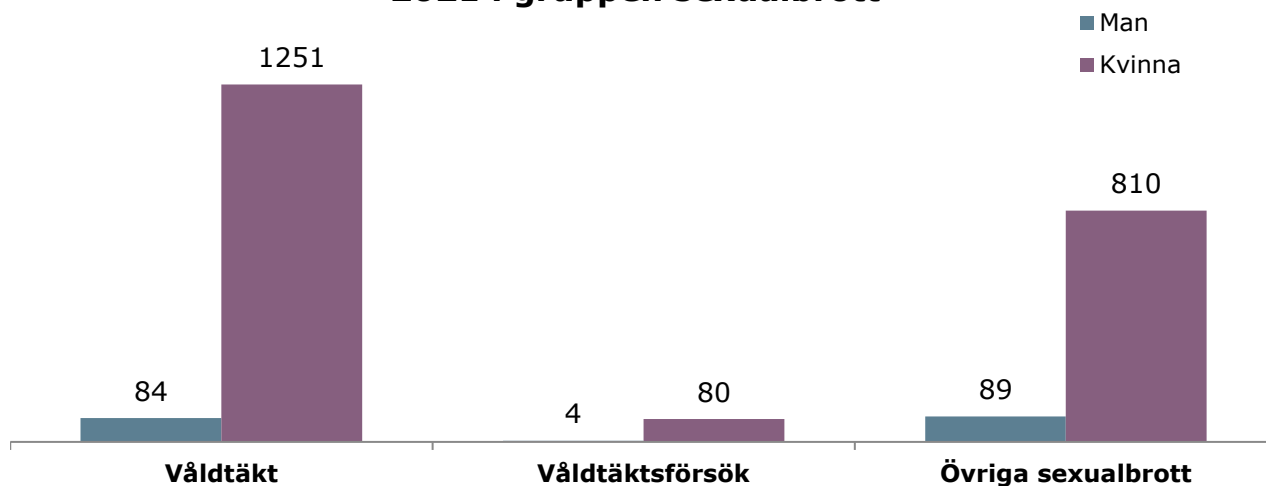
Vad gäller åldersfördelningen i den här gruppen i jämförelse med hela stödsökandegruppen kan vi se en liten överrepresentation för gruppen ungdomar 12-17 år och för gruppen unga vuxna 18-25 år, som tillsammans utgör 22 procent av de stödsökande i våldsbrottsgruppen jämfört med 18 procent för alla typer av brott. Äldre 65 + är underrepresenterade för den här typen av brott och utgör bara 6 procent av de stödsökande i våldsbrottsgruppen att jämföra med 11 procent för alla typer av brott.

Sexualbrott

Brottsofferjouren hade sammanlagt 2 318 ärenden inom gruppen sexualbrott under 2021. 2 141 stödsökande kvinnor, 177 män.

Könsfördelningen är mycket ojämn för de tre brottstyper som gäller sexualbrott i BOJs statistik: våldtäkt, försök till våldtäkt och övriga sexualbrott (vari ryms sexuellt ofredande, grooming med mera).

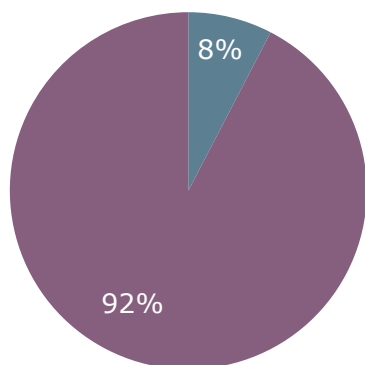
Könsfördelning stödsökande hos BOJ 2021 i gruppen sexualbrott

Kvinnor är för sexualbrotten stödsökande i 92 procent av fallen, att jämföra med 65 procent för alla typer av brott.

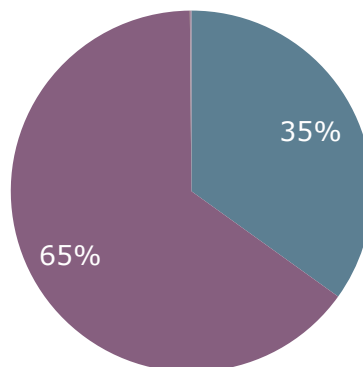
Könsfördelning bland stödsökande hos BOJ i gruppen sexualbrott 2021

■ Man
■ Kvinna

Könsfördelning alla stödsökande hos BOJ 2021

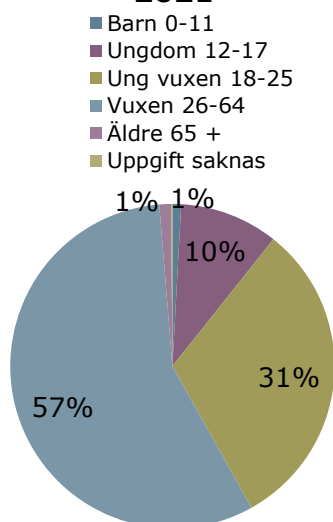
■ Man
■ Kvinna
■ Icke-binär
■ Genderfluid
■ Uppgift saknas

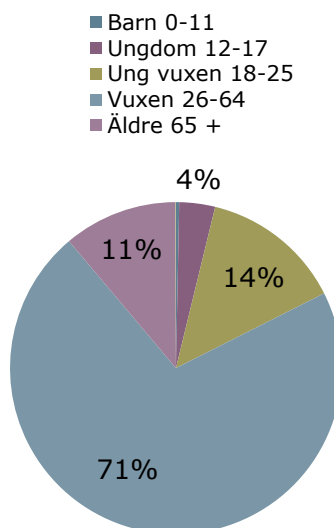
Åldersfördelningen för sexualbrotten är också olik den för andra typer av brott. Vi kan se en kraftig överrepresentation för ungdomar

12-17 år och unga vuxna 18-25 år för sexualbrotten. 42 procent av alla stödsökande i sexualbrottsgruppen är 25 år eller yngre.

**Åldersfördelning
stödsökande hos BOJ
i gruppen sexualbrott
2021**

**Åldersfördelning alla
stödsökande hos BOJ
2021**

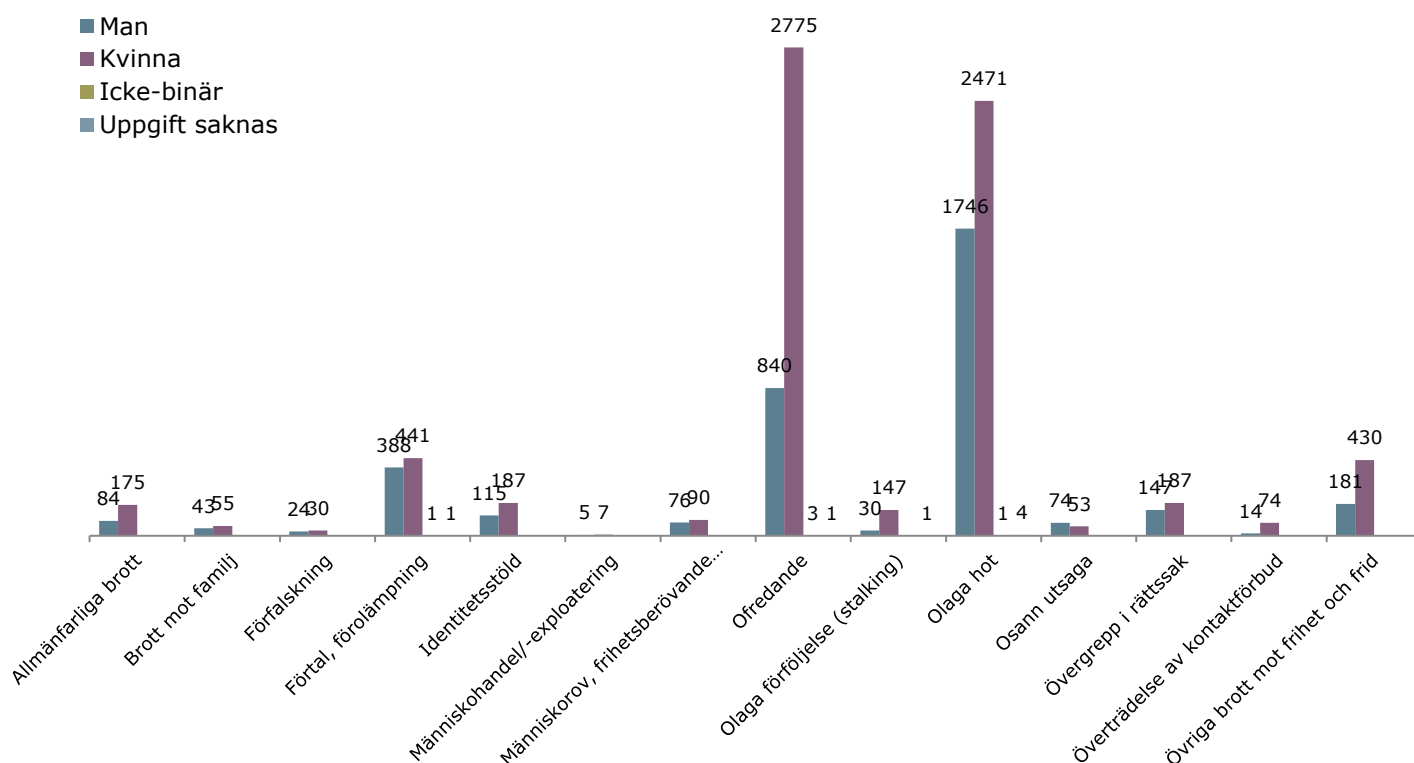
Diagrammen ovan visar att det är 10 respektive 31 procent ungdomar och unga vuxna i gruppen som varit med om sexualbrott, att jämföra med 4 respektive 14 procent ungdomar och unga vuxna för samtliga typer av ärenden.

Andra brott mot individ

Brottsofferjouren hade sammanlagt 10 901 ärenden inom gruppen andra brott mot individ under 2021. 7 122 av dessa var stödsökande kvinnor, 3 767 var män.

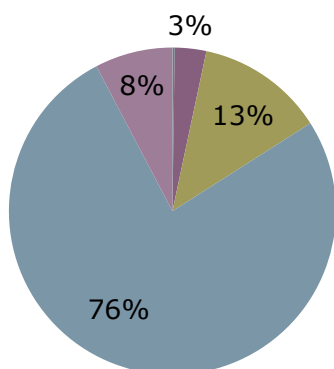
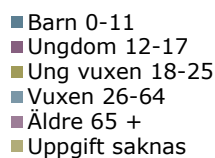
Det finns en kraftig överrepresentation för kvinnor bland de som varit med om olaga förföljelse och överträdelse av kontaktförbud: 84 procent av stödsökandena för dessa brottstyper är kvinnor. Även för ofredande är kvinnor överrepresenterade som stödsökande med 77 procent av fallen. Manliga stödsökande har en överrepresentation för brottstyperna människorov, förtal och övergrepp i rättssak.

Könsfördelning stödsökande hos BOJ i gruppen andra brott mot individ 2021

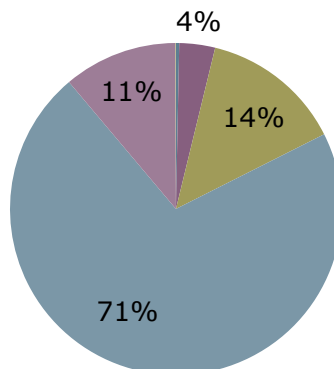
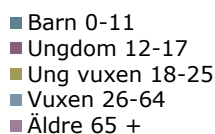

Åldersfördelningen för andra brott mot individ har en mindre andel äldre (8 procent) och en lite större andel vuxna (76 procent istället för 71 procent) om man jämför med hela stödsökandegruppen för alla typer av brott.

Åldersfördelning stödsökande hos BOJ i gruppen andra brott mot individ 2021

Åldersfördelning alla stödsökande hos BOJ 2021

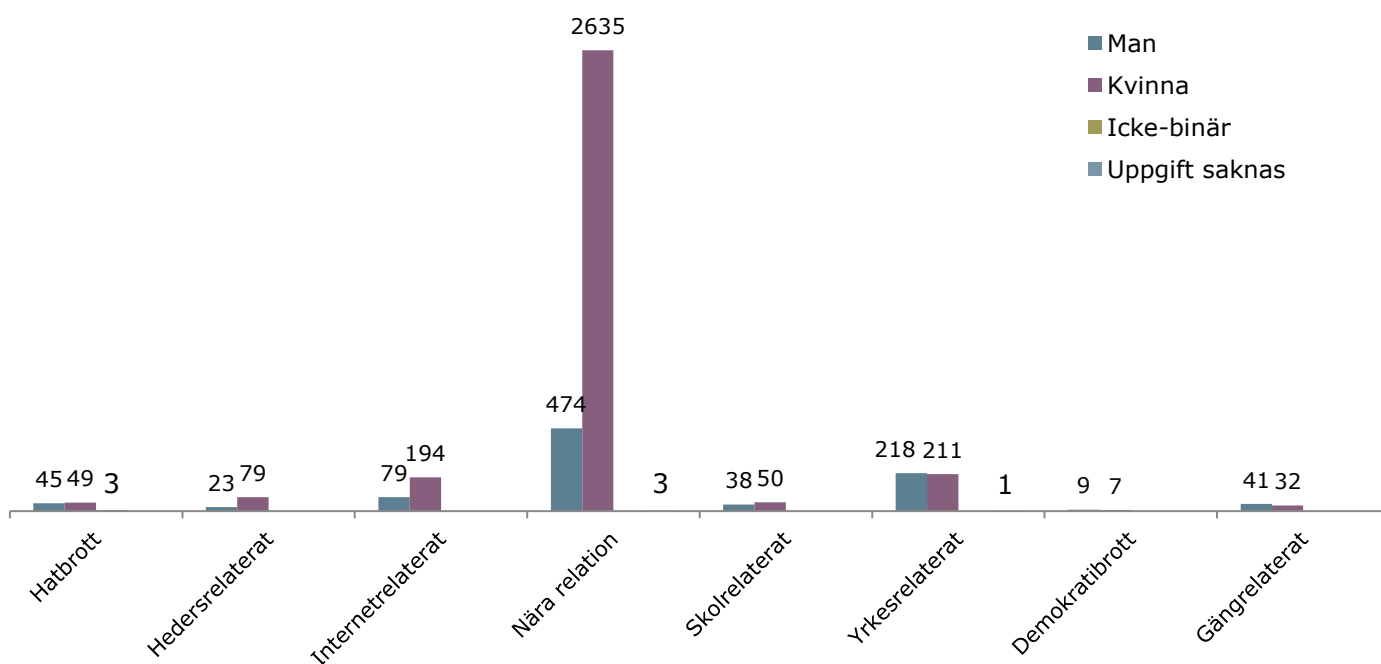
Särskilda omständigheter

För varje ärende har BOJ möjlighet att uppge om det funnits särskilda omständigheter. Vi kan markera när det handlar om:

- Hatbrott
- Hedersrelaterade brott
- Internetrelaterade brott
- Brotts där gärningspersonen står i nära relation till brottsoffret
- Brotts som skett i samband med yrkesutövning
- Skolrelaterade brott
- Demokratibrott
- Gängrelaterad brottslighet

Mängden ärenden som fått markeringar med särskilda omständigheter under 2021 framgår av diagrammet nedan.

Särskilda omständigheter för ärenden hos BOJ 2021 fördelat på typ och kön

Den här rapporten kommer avslutningsvis närmare granska grupperna **våld i nära relation** och **hedersrelaterat våld och förtryck**.

Våld i nära relation

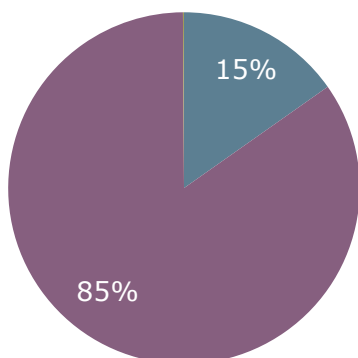
Den i särklass vanligaste särskilda omständigheten är **nära relation**. Med nära relation avses oftast en parrelation (avslutad eller pågående) men kan också beteckna en släktrelation som förälder-barn eller en annan närstående.

Om man ser till hela ärendemängden för BOJ under verksamhetsåret 2021 har alltså 3 112 ärenden, eller 10,5 procent, fått markeringen nära relation av den som haft ärendet.

Brottsutsatta kvinnor som fått hjälp hos Brottsofferjouren har en stor överrepresentation för den här omständigheten. 85 procent av de stödsökande med markeringen nära relation är kvinnor.

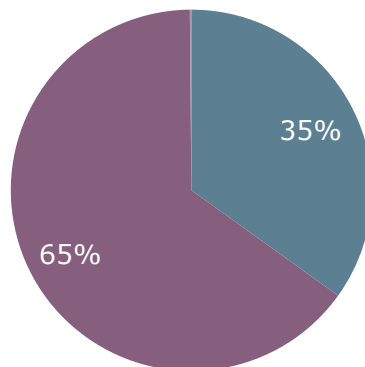
**Könsfördelning
stödsökande hos BOJ
i gruppen nära
relation 2021**

■ Man
■ Kvinna
■ Uppgift saknas

**Könsfördelning alla
stödsökande hos BOJ
2021**

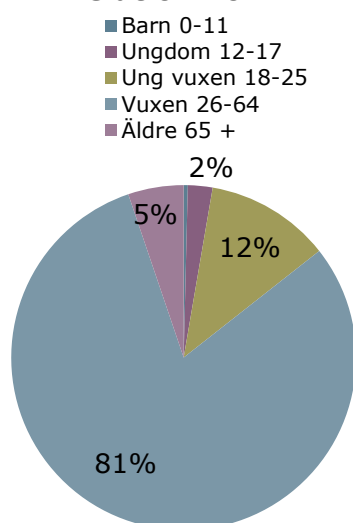
■ Man
■ Kvinna
■ Icke-binär
■ Genderfluid
■ Uppgift saknas

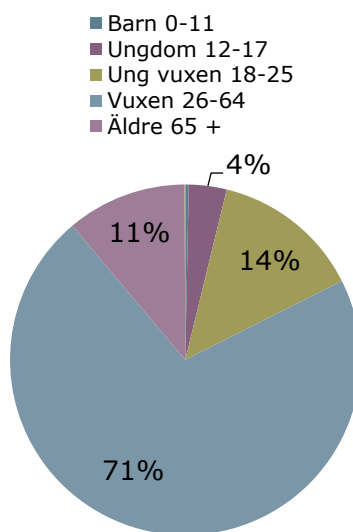
Det innebär att om du är kvinna och utsatt för brott som grov (kvinno)fridskränkning, överträdelse av kontaktförbud, misshandel, dödligt våld, olaga hot och liknande allvarlig brottslighet är det mer sannolikt att gärningspersonen står i nära relation till dig än om du hade varit man och utsatt för samma brott.

Om man ser till åldersfördelningen är det också en viss överrepresentation för gruppen vuxna vad gäller ärenden med markeringen nära relation, 81 procent av ärendena är från den åldersgruppen, som ju utgör 71 procent av de stödsökande. Nära relationsärenden är mindre vanliga för brottsutsatta över 65 år och under 18.

Åldersfördelning stödsökande hos BOJ i gruppen nära relation 2021

Åldersfördelning alla stödsökande hos BOJ 2021

Fördelen med BOJs sätt att föra statistik är att markeringen nära relation också kan sättas vid brottstyper som man inte normalt tänker är integritetskränkande på samma sätt som misshandel och olaga hot - skadegörelse, stölder och brott som drabbar offrets ekonomi. Men om den misstänkte gärningspersonen står i nära relation till den utsatta riktar sig brottet tydligt mot en viss individ och mot den personens integritet, oavsett brottstyp.

Brottstyper i ärenden med markeringen nära relation hos BOJ 2021	Man	Kvinna	Uppgift saknas	Totalt
Allmänfarliga brott	5	12		17
Bedrägeri	20	42		62
Brott mot allmän ordning		1		1
Brott mot familj	14	12		26
Ej brott		4		4
Fordonsstöld	1	1		2
Förfalskning	2	4		6
Förskingring, mutbrott m.m.	5	5		10
Förtal, förolämpning	21	24		45
Grov (kvinno)fridskränkning	9	181		190
Identitetsstöld		12		12
Inbrott		5		5
Människohandel/-exploatering		1		1
Människorov, frihetsberövande och tvång	4	20		24
Misshandel	196	1084	2	1282
Mord, dråp, vållande till annans död	1	6		7
Mordförsök	3	11		14
Ofredande	40	306	1	347
Olaga förföljelse (stalking)	8	21		29
Olaga hot	79	435		514

Osann utsaga	9	8	17
Rån	3	1	4
Skadegörelse	5	23	28
Stöld	8	27	35
Tjänstefel m.m.	1		1
Trafikbrott		2	2
Uppgift saknas	4	6	10
Våldtäkt	11	204	215
Våldtäktsförsök		9	9
Vållande till kroppsskada/sjukdom		2	2
Övergrepp i rättssak	3	30	33
Överträdelse av kontaktförbud	4	23	27
Övrig ekonomisk brottslighet	1	17	18
Övriga brott mot frihet och frid	8	33	41
Övriga sexualbrott	9	63	72
Totalt	474	2635	3 3112

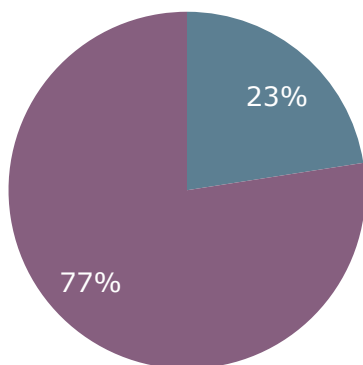
Hedersrelaterat våld och förtryck

Ärenden med hedersrelaterat våld och förtryck förekommer också hos Brottsofferjouren. För 2021 har jourerna rapporterat 102 sådana ärenden över hela landet. 78 av dessa är polisanmälda, 6 planerar att anmäla och 15 av dem har svarat att de inte polisanmält.

Könsfördelningen bland de stödsökande för hedersrelaterat våld och förtryck är 77 procent kvinnor, att jämföra med 65 procent kvinnor i hela gruppen stödsökande hos BOJ.

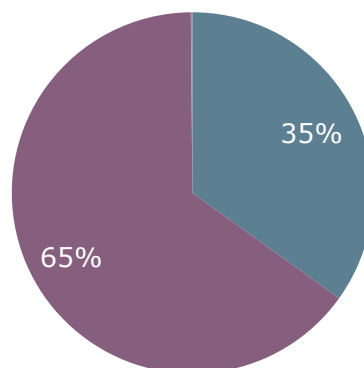
Könsfördelning stödsökande hos BOJ i gruppen hedersrelaterat 2021

■ Man
■ Kvinna

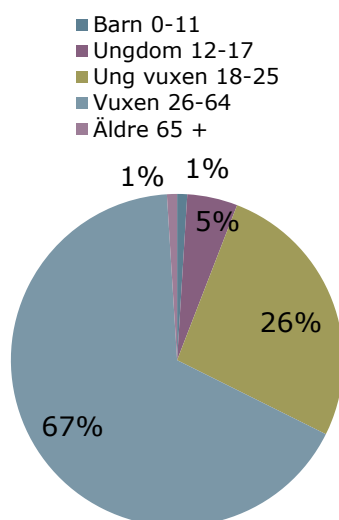
Könsfördelning alla stödsökande hos BOJ 2021

■ Man
■ Kvinna
■ Icke-binär
■ Genderfluid
■ Uppgift saknas

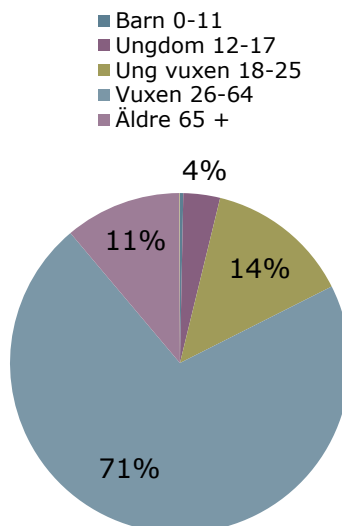

Åldersfördelningen i gruppen med markeringen hedersrelaterat visar en tydlig överrepresentation för personer i åldern 18-25 år: 26 procent av hedersärendena i en grupp som totalt sett utgör ungefär 14 procent av de stödsökande. Gruppen 65 + har motsatsvis knappt någon kontakt med BOJ i den här typen av ärenden.

Åldersfördelning stödsökande hos BOJ i gruppen hedersrelaterat 2021

Åldersfördelning alla stödsökande hos BOJ 2021

Olaga hot och misshandel är de brottstyper som är mest dominerande i den grupp som utsatts för hedersrelaterade brott. Brottstypstabellen illustrerar tydligt att hedersrelaterade ärenden täcker ett helt spektrum av olika brottstyper från förtryck till våld, från förtal till grov kvinnofridskränkning och dödligt våld.

Brottstyper i ärenden hos BOJ gällande hedersrelaterat våld och förtryck 2021	Man	Kvinna	Totalt
Bedrägeri		1	1
Förfalskning		1	1
Förtal, förolämpning		1	1
Grov (kvinno)fridskränkning		6	6
Människorov, frihetsberövande och tvång		3	3
Misshandel	7	19	26
Mord, dråp, vållande till annans död	1		1
Mordförsök	1		1
Ofredande	2	8	10
Olaga förföljelse (stalking)		4	4
Olaga hot	11	24	35
Uppgift saknas		1	1
Våldtäktsförsök		2	2
Övergrepp i rättssak	1		1
Övrig ekonomisk brottslighet		1	1

Övriga brott mot frihet och frid	6	6	
Övriga sexualbrott	2	2	
Totalt	23	79	102

27 av 69 verksamma brottsofferjourer har rapporterat att de haft ett eller flera hedersrelaterade ärenden under 2021.

Mer statistik från Brottsofferjouren (BOJ) finns att ta del av på <https://www.brottsofferjouren.se/om-oss/statistik-2/>